

Civilutskottets betänkande 2020/21:CU5

Förlängning av de tillfälliga åtgärderna för att underlätta genomförandet av bolags- och föreningsstämmor

---

Sammanfattning

Utskottet ställer sig bakom regeringens förslag till förlängning av lagen om tillfälliga undantag för att underlätta genomförandet av bolags- och föreningsstämmor. Lagen syftar till att underlätta genomförandet av stämmor på ett sådant sätt att risken för spridning av det virus som orsakar sjukdomen covid-19 minimeras. Förslaget innebär att lagen ska fortsätta att gälla till utgången av 2021.

Utskottet anser att riksdagen bör avslå motionsyrkandena.

I betänkandet finns en reservation (M, KD, L).

Behandlade förslag

Proposition 2020/21:41 Förlängning av de tillfälliga åtgärderna för att underlätta genomförandet av bolags- och föreningsstämmor.

Ett yrkande i en följdmotion.

Ett yrkande i en motion från allmänna motionstiden 2020/21.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Utskottets överväganden	5
Regeringens lagförslag	5
Lagstiftningens framtida utformning	6
Reservation	8
Lagstiftningens framtida utformning, punkt 2 (M, KD, L)	8
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	9
Propositionen	9
Följdmotionen	9
Motion från allmänna motionstiden 2020/21	9
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	10

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Regeringens lagförslag

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om fortsatt giltighet av lagen (2020:198) om tillfälliga undantag för att underlätta genomförandet av bolags- och föreningsstämmor.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2020/21:41.

2. Lagstiftningens framtida utformning

Riksdagen avslår motionerna

2020/21:3100 av Josefin Malmqvist m.fl. (M) yrkande 4 och

2020/21:3758 av Josefin Malmqvist m.fl. (M).

Reservation (M, KD, L)

Stockholm den 26 november 2020

På civilutskottets vägnar

Larry Söder

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Larry Söder (KD), Elin Lundgren (S), Cecilie Tenfjord Toftby (M), Mikael Eskilander (SD), Leif Nysmed (S), Ola Johansson (C), Momodou Malcolm Jallow (V), Lars Beckman (M), Roger Hedlund (SD), Sanne Lennström (S), Joakim Järrebring (S), Angelica Lundberg (SD), Emma Hult (MP), David Josefsson (M), Ola Möller (S), Malin Danielsson (L) och Josefin Malmqvist (M).

Redogörelse för ärendet

I betänkandet behandlar utskottet proposition 2020/21:41 Förlängning av de tillfälliga åtgärderna för att underlätta genomförandet av bolags- och föreningsstämmor. I propositionen finns en redogörelse för ärendets beredning fram till regeringens beslut om propositionen.

Regeringens förslag till riksdagsbeslut återges i bilaga 1. Regeringens lagförslag finns i bilaga 2.

En motion har väckts med anledning av propositionen. I ärendet behandlar utskottet också en motion som väckts under allmänna motionstiden 2020/21.

Motionsförslagen finns i bilaga 1.

Utskottets överväganden

Regeringens lagförslag

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens förslag om att lagen om tillfälliga undantag för att underlätta genomförandet av bolags- och föreningsstämmor ska fortsätta att gälla till utgången av 2021.

Propositionen

Lagen (2020:198) om tillfälliga undantag för att underlätta genomförandet av bolags- och föreningsstämmor trädde i kraft den 15 april 2020. Den syftar till att underlätta genomförandet av stämmor på ett sådant sätt att risken för spridning av det virus som orsakar sjukdomen covid-19 minimeras. Lagen innebar inledningsvis att företag fick en ökad möjlighet att använda sig av bl.a. insamling av fullmakter och poströstning vid stämmor. Efter lagändringar som trädde i kraft den 18 maj 2020 gör lagen det också möjligt för aktiebolag och ekonomiska föreningar att genomföra bolags- respektive föreningsstämmor helt utan fysiskt deltagande. Bestämmelserna innebär att en stämma kan hållas antingen genom elektronisk uppkoppling i kombination med poströstning eller genom att aktieägarna eller medlemmarna deltar i stämman enbart genom poströstning. Om stämman hålls med enbart poströstning, ska aktieägare och medlemmar kunna ta tillvara även sina övriga rättigheter per post. Lagen är tidsbegränsad och gäller till utgången av 2020.

På grund av att läget fortfarande är osäkert med pågående smittspridning i samhället föreslår regeringen att lagen om tillfälliga undantag för att underlätta genomförandet av bolags- och föreningsstämmor ska fortsätta att gälla till utgången av 2021.

I propositionen anför regeringen bl.a. att den tillfälliga lagens möjligheter att minimera det fysiska deltagandet i bolags- och föreningsstämmor har tillämpats mycket brett och att lagen därmed har fått avsedd effekt. Bolag och föreningar verkar enligt regeringen i allmänhet inte ha upplevt några allvarliga svårigheter vid tillämpningen av lagen. Regeringen pekar samtidigt på att möjligheten att hålla en stämma med enbart poströstning kan ha bidragit till att öka konfliktnivån i vissa bostadsrättsföreningar. Medlemmar i ett antal föreningar har haft synpunkter på styrelsens hantering av förfarandet. Det har dock enligt regeringen inte framkommit att det finns något mer allmänt problem eller att det finns stora svårigheter att tolka och tillämpa lagen. Bostadsrättsorganisationerna har dessutom tagit fram särskilda råd och rekommendationer för hur lagen bör tillämpas.

Regeringen framhåller också att ett stämmobeslut som har tillkommit i strid med lag under vissa förutsättningar kan klandras genom att en aktieägare eller

medlem för talan mot beslutet i domstol. Bolagsverket ska också vägra registrering av ett beslut som inte har tillkommit i behörig ordning.

De tillämpningssvårigheter som har förekommit i enstaka fall är enligt regeringen inte av sådan karaktär att de i sig motiverar att giltighetstiden för lagen inte förlängs. Regeringen gör inte någon annan bedömning i fråga om möjligheten att hålla stämma med enbart poströstning.

Utskottets ställningstagande

Det har inte väckts någon motion som går emot att riksdagen nu antar regeringens lagförslag. Av de skäl som anförs i propositionen anser utskottet därför att lagförslaget bör antas.

Utskottet övergår nu till att behandla motionsyrkanden med förslag om tillkännagivanden i en fråga om lagstiftningens framtida utformning.

Lagstiftningens framtida utformning

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om att tillsätta en utredning i syfte att införa en permanent möjlighet för aktiebolag och ekonomiska föreningar att hålla helt digitala stämmor.

Jämför reservationen (M, KD, L).

Motionerna

Josefin Malmqvist m.fl. (M) begär i kommittémotion 2020/21:3758 ett tillkännagivande om att regeringen skyndsamt bör tillsätta en utredning och därefter återkomma med förslag som möjliggör helt digitala stämmor i aktiebolag och ekonomiska föreningar permanent. Motionärerna anför bl.a. att frågan om poströstning behöver utredas skyndsamt för att få en mer tillfredsställande permanent lösning eftersom systemet med poströstning har uppfattats som rättsosäkert och bidrar till mycket administration. Ett i allt väsentligt likalydande förslag framställs i kommittémotion 2020/21:3100 yrkande 4 av Josefin Malmqvist m.fl. (M).

Utskottets ställningstagande

Utskottet har ställt sig bakom regeringens förslag om att den tillfälliga lagen för att underlätta genomförandet av bolags- och föreningsstämmor ska förlängas till utgången av 2021. Om det behövs finns det möjlighet att förlänga den tillfälliga lagstiftningen ytterligare. Detta är bra eftersom det i dagsläget inte går att förutse när spridningen av det virus som orsakar covid-19 inte längre utgör ett hinder för att genomföra bolags- och föreningsstämmor i normal ordning.

Den tillfälliga möjligheten att hålla en stämma med enbart poströstning har lett till tillämpningssvårigheter i vissa bostadsrättsföreningar. Som regeringen anför har det dock inte framkommit att det finns något mer allmänt problem eller att det finns stora svårigheter att tolka och tillämpa lagen. Bostadsrättsorganisationerna har dessutom tagit fram särskilda råd och rekommendationer för hur lagen bör tillämpas. Ett stämmobeslut som har tillkommit i strid med lag under vissa förutsättningar kan vidare klandras genom att en aktieägare eller medlem för talan mot beslutet i domstol. Bolagsverket ska också vägra registrering av ett beslut som inte har tillkommit i behörig ordning. Mot denna bakgrund är utskottet inte berett att rikta något tillkännagivande till regeringen när det gäller systemet med poströstning.

När det gäller stämmolagstiftningen i övrigt kan det, av de skäl som motionärerna pekar på, i och för sig finnas anledning att se över stämmolagstiftningen för att t.ex. göra det möjligt att hålla helt digitala stämmor i framtiden, och då genom en permanent lagstiftning. Denna fråga är dock enligt utskottet inte så brådskande att den bör prioriteras av regeringen nu under den pågående pandemin.

Sammanfattningsvis föreslår utskottet att motionsyrkandena avslås.

Reservation

Lagstiftningens framtida utformning, punkt 2 (M, KD, L)

av Larry Söder (KD), Cecilie Tenfjord Toftby (M), Lars Beckman (M), David Josefsson (M), Malin Danielsson (L) och Josefin Malmqvist (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2020/21:3100 av Josefin Malmqvist m.fl. (M) yrkande 4 och

2020/21:3758 av Josefin Malmqvist m.fl. (M).

Ställningstagande

Vi är i grunden positiva till den tillfälliga lagstiftningen, men viss kritik har framförts mot systemet med poströstning eftersom det bl.a. har uppfattats som rättsosäkert och bidrar till mycket administration. Då vi ännu inte vet hur länge pandemin kommer att pågå ser vi ett behov av att skyndsamt utreda frågan om när och i så fall hur poströstning ska genomföras för att nå en mer tillfredsställande permanent lösning.

Vi anser dessutom att helt digitala stämmor har fler fördelar utöver att minska risken för smittspridning av det virus som orsakar covid-19. För många är det enklare att delta digitalt. Det är exempelvis många aktieägare som inte bor på den ort där stämman hålls och ett digitalt deltagande är ofta en förutsättning för de ska kunna delta. Eftersom kostnaden för att arrangera fysiska stämmor ofta är höga kan digitala stämmor även medföra en kostnadsbesparing.

I Sverige är vanligtvis endast s.k. hybridstämmor tillåtna, vilket innebär att det finns en möjlighet att delta i stämman på distans men själva stämman måste genomföras i en fysisk lokal. I länder som USA och Danmark är det sedan tidigare möjligt att genomföra helt digitala stämmor. Efter att pandemin upphört bör det vara möjligt att genomföra helt digitala stämmor även i Sverige.

Regeringen bör därför skyndsamt tillsätta en utredning och återkomma med förslag som möjliggör helt digitala stämmor permanent. I samband med detta bör också frågorna om poströstning och om aktieägare ska ha rätt att delta digitalt i t.ex. stämmor för börsnoterade bolag övervägas. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2020/21:41 Förlängning av de tillfälliga åtgärderna för att underlätta genomförandet av bolags- och föreningsstämmor:

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om fortsatt giltighet av lagen (2020:198) om tillfälliga undantag för att underlätta genomförandet av bolags- och föreningsstämmor.

Följdmotionen

2020/21:3758 av Josefin Malmqvist m.fl. (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen skyndsamt bör utreda och återkomma med förslag på hur helt digitala stämmor kan möjliggöras permanent och tillkännager detta för regeringen.

Motion från allmänna motionstiden 2020/21

2020/21:3100 av Josefin Malmqvist m.fl. (M):

4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheten att införa digitala stämmor i aktiebolag och ekonomiska föreningar och tillkännager detta för regeringen.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

Förslag till lag om fortsatt giltighet av lagen (2020:198) om tillfälliga undantag för att underlätta genomförandet av bolags- och föreningsstämmor

Härigenom föreskrivs att lagen (2020:198) om tillfälliga undantag för att underlätta genomförandet av bolags- och föreningsstämmor, som gäller till utgången av 2020, ska fortsätta att gälla till utgången av 2021.